

Doina Ruști, Spațiile unei iubiri

Poemele Lidiei Vianu, din recent reeditatul volum *Foarte*, coboară dintr-o aventură exclusiv urbană, de intelectual care străbate străzile, înregistrând pasiv secvențe de viață, de peisaj, în timp ce mintea continuă să se delecteze cu rafturi întregi de biblioteci. Bucureștiul se conturează de la un poem la altul, începând din Popa Soare, continuând prin Parcul Pache, pe strada Toamnei sau în Cișmigiu într-o rătăcire adeseori boemă, în care obiectivele cotidiene devin repere existențiale: „de la liceul maghiar am ajuns la Foișor mocnește sufletul fără zor/ mi--ar plăcea să intrăm în biserica grecească să ne crească aripă de drum/ ți-e pipa plină cu emoții scrum aprinde tutunul cu chibrit de o clipă/ în parcul Pache sunt băncile umede/ stânga sau dreapta să ne soarbă copilăria mea între Hagiului și Traian/ plăteam telefonul la poșta Vitan vrei pe Moșilor la magazinul vânătoresc...”.

Cu fiecare poem se materializează o hartă insolită, în care revin cu insistență vestigiile, vechiul Gabroveni, strada Lipscani „la Hanul cu Tei”, lumea veche, cu poduri, modelată sub privirile aventurierului urban, care mitologizează Romarta Copiilor și visează la trecut. Ai senzația că la fiecare incursiune prin oraș, timpul se dizolvă, iar tranzițiile fine, de la prezent spre trecutul nu prea îndepărtat, de la plimbări recente la drumurile spre Rahova, într-o copilărie a baloanelor de săpun- aceste pasaje între momente și vârste, care Lidiei Vianu îi ies foarte bine, omogenizează volumul, transformându-l într-o incursiune lirică de-a lungul vieții, fără cronologie, fără legături de tip explicativ.

Totul pare o complexă biografie în momente esențiale, mai curând un poemation al „cartierului” subiectiv. Alteori, de la troleul 90, lucrurile alunecă în imaginar, apoi în călătorii fără timp, derulate secvență cu secvență, ca într-un film: „coborâm la cable car San Francisco Nordstrom beton fără urmă de pom/ hotel luxos uniforme bizare urcă tramvaiul pe deal călare/ zi de plimbare în Chinatown Fisherman's Wharf te strig de pe dig/ se apropie vaporul de Golden Gate Bridge aprinzi pipa chibritul îl stingi.”

Tot volumul este un pelerinaj în doi, căci discursul liric se adresează în permanență unui interlocutor cu pipă, care face posibilă alunecarea de pe Calea Victoriei în inima aventurii. Poemele largi, cu un descriptiv inevitabil pentru o astfel de temă, capătă cadență printr-o studiată eufonie, creată uneori pe rime sau asonanțe interioare, ceea ce accentuează sugestia de plutire, de călătorie populată de obiective care se perindă, dispărând evanescent în memoria infinită a unei poete, care și-a asumat rolul de legătură între bibliotecă și stradă. Iar în coborârea aceasta de la pagină la asfaltul orașului, totul se transformă, umbrela devine o „aripă neagră de Dracula”, iar înaintarea prin zăpezile bucureștene, însăși drum al unei vieți, în care protagoniștii sunt „singura filă scrisă”.

Lidia Vianu are cultură lirică și sensibilitate, două calități care o situează pe raftul de sus. Rafinamentul imaginilor, delicatețea adresării și întreaga expresie---elevată, mai precis trăită la cotele unui intelectualism desăvârșit, fac din acest volum o inedită și emoționantă meditație asupra vieții și asupra legăturii dintre doi oameni care cred în aventura călătoriei. De la o pagină la alta crește un dramatism tușant, o emoție autentică. Nimic nu e elaborat, studiat. Întreg volumul e o confesiune cu adresă, alcătuită parcă din numeroase cuvinte, ținute multă vreme într-un sertar, și care acum se revarsă pe străzi, ca să reconstituie viața a doi oameni, ca pe un „pelerinaj de călători entuziaști”.

De aici și impresia, care nu te părăsește de-a lungul lecturii, că iei parte la filmul călătoriilor unei vieți, rememorate și așezate într-o confesiune, al cărei interlocutor este și personajul principal al volumului. Topografie lirică a unei povești, în care singure momentele de euforie contează, cartea este în primul rând o viziune existențială, despre incomparabila fericire a periplului, ca plăcere pură, ca împărtășire, căci deasupra cotidianului, la final, în lumea epurată și victorioasă, nu rămân decât două siluetele, a unei poete și a unui bărbat cu pipă, care știu foarte bine că în fiecare călătorie a lor „învieri am furat neștiuți”.